

הרבה לפני שנצטוו, הרי זה מהותו של עם ישראל, שעם גבורת ארי הם ממליכים להקב"ה, והפסוק 'שמע ישראל', מלווה אותם בשכבם ובקומם, וכבר אז נשתבחו על-כך מאומות העולם.

**ואפשר** דהיינו נמי טעמא של הב"י בשם אוהל מועד, שנפסק בשו"ע (או"ח סי' ע', סעיף א') דגם נשים קורין פסוק ראשון, אע"פ שזו מ"ע שהזמן גרמא, דאפ"ה הרי הם בכלל 'עם כלביא', וזהירים בקבלת עול מלכות שמים, ממורשה קהילת יעקב.

ג. ולכל האמור תתישב היטב לשונו של רש"י עה"פ 'הן עם כלביא יקום' שכתב "כשהן עומדין משנתן שחרית מתגברין לחטוף המצוות, ללבוש ציצית לקרוא את שמע ולהניח תפילין". והדקדוק ידוע שהרי הסדר הוא דתפילין קודם ואח"כ קריאת שמע, עיין ברכות (יד, ב). אמנם זה נכון לגבי מצות קר"ש המפורשת בתורה בפ' ואתחנן, ששם נכללו תפילין של יד ושל ראש, ולכן התפילין קודמין, משא"כ בקר"ש המוזכרת בפ' בלעם המכוון הוא לפסוק ראשון בלבד שנמצא אצל עם ישראל מורשה מיעקב אבינו, וכן משמע בלשון התנחומא שהובא לעיל.

**והנה** ביצי"מ שנתחדש מצות תפילין בפרשיות קדש והיה כי יביאך הרי כל אותו הזמן עד שקיבלו את פרשיות שמע והיה אם שמע, היו התפילין שלהם עשויות משתי פרשיות בלבד של יצי"מ, ובאותה תקופה היה אכן הסדר קר"ש ואח"כ תפילין, ודו"ק.

**אולם** הנה בעיקר הענין אימתי התחילה מצות קר"ש, עיין להמבי"ט בספרו בית אלקים (שער היסודות פל"ז) שצידד אכן בתחילה דלא היה כלל קר"ש עד אמירת משנה תורה, ולבסוף חזר בו ע"פ דברי הרמב"ן (ריש דברים) דכל התורה כבר ניתנה בסיני, עיי"ש.



[הוספה מבן רבינו שליט"א, הג"ר אהרן יוסף שליט"א]

אוצר החכמה  
17272

ד. בדבריו הנפלאים של אמו"ר הגאון שליט"א, אשר ציין לבסוף לעיין בדברי המבי"ט, נראה להרחיב בזה, כי הנה דברי הרמב"ן שהביא המבי"ט הם לשיטתו ג"כ בס' המצוות (ל"ת קצ"ד) שהשיג על הרמב"ם שכתב דלאו ד"ישתו